

2. Основи соціальної роботи в 3-х частинах / Під ред. Т. Семігіної, І. Григи. –К.: Вид-во Києво-Могилянської академії, 2004. –178 с.

3. Капська А.І. Соціальна робота: навчальний посібник для студентів ВУЗів. –К., 2005.

Законодавча регламентація прав людини в Австралії

Дзігора М.С., студент 2-го курсу навчально-наукового інституту права та психології НАВС
Науковий керівник: викладач кафедри **Юрковська Л.Г.**

Законодавство щодо прав людини в Австралії досить сильно відрізняється від законодавства інших демократичних країн, що робить його надзвичайно цікавим предметом наукового дослідження.

У багатьох країнах разом з прийняттям писаних конституцій у другій половині ХХ століття почала домінувати ліберальна концепція прав людини. У країнах, де немає писаної конституції, наприклад Новій Зеландії та Великобританії, міжнародні стандарти в галузі прав людини були інкорпоровані в національне законодавство через нормативні акти, які отримали спільну назву «Біль про права».

Австралія перебуває осторонь таких процесів. Парламент Австралії прийняв важливі закони в сфері захисту прав людини, зокрема, у вигляді законодавчих актів щодо боротьби з дискримінацією, однак це не призвело до створення Білля про права у вигляді звичайного чи конституційного закону. Це доволі дивно, оскільки міжнародне право в сфері прав людини мало значний політичний та юридичний вплив в цій країні. Політично, міжнародне право широко використовується в Австралії в дебатах щодо таких питань як евтаназія, смертна кара та права дитини. Юридично, міжнародне право застосовується австралійськими суддями, при прийнятті управлінських рішень, сприяє розвитку загального права і, меншою мірою, під час конституційного тлумачення [1].

Вважається, що в Австралії Конституція, прийнята 1901 року, заміняє Білля про права людини. Зокрема, у Конституції Австралії передбачені такі права, як: право голосу (стаття 41), право на суд присяжних (стаття 80), свобода релігії (стаття 116), заборона дискримінації за ознакою місця проживання в державі (стаття 117) [2].

Саме у зв'язку з тим, що Конституція Австралії захищає лише деякі права громадян, останнім часом Федеральний Уряд Австралії все частіше проводить консультації із залученням громадськості, під час яких обговорюється питання, чи адекватно у країні захищені права людини, особливо таких уразливих груп як діти і літні люди, а якщо ні, то які заходи слід вжити для цього. Як варіант, пропонується прийняття Білля про права або відповідної національної хартії, що однак не знаходить належної підтримки всередині країни.

Перша невдала спроба прийняття відповідних актів в сфері прав людини була здійснена у 1959 році лейбористським урядом. Певний розвиток у цьому аспекті відбувся у зв'язку з прийняттям у 2004 році Закону про права людини (The Human Rights Act) та у 2006 році Хартії прав людини тощо.

Більшість дослідників вважають, що у зайнятті Австралією позиції однієї із найстаріших демократій в світі надзвичайно важливу роль відіграє високий рівень правової культури австралійського народу, що виявляється у їх повазі до державних органів (державних судів) та у визнанні принципу верховенства права.

Незважаючи на те, що у переважній більшості випадків система влади в Австралії працює ефективно, все ж виникають випадки її нездатності захистити права найбільш уразливих верств населення, зокрема коли ущемляється їхня гідність, порушується право на повагу, на свободу слова.

Науковці наголошують, що дотримання прав людини в Австралії значно залежить від мудрості та здорового глузду обраних народом представників влади. У той час, як у правових системах розвинених країн світу існує система стримувань та противаг у вигляді певних законодавчих актів, що можуть стримати або зобов'язати органи влади не вчиняти дії, що призводять до обмеження прав людини, в Австралії немає жодного закону, що гарантує дотримання основних свобод.

Одним із прикладів порушення прав особливо уразливих верств населення, а саме дітей, є те, що в Австралії було прийнято Закон, згідно з положеннями якого будь-яку особу, що нелегально перебуває на території Австралії, може бути ув'язнено, навіть якщо це дитина. Наприклад, у березні 2000 року п'ятирічного хлопця, який прибув разом зі своєю сім'єю до Австралії для отримання притулку, було доставлено до ізолятора тимчасового

тримання, де він став свідком застосування фізичного насильства, водометів та сльозогінного газу до дорослих. Зазначене призвело до розвитку у дитини психологічних розладів. Така політика боротьби з іммігрантами призводить до грубих порушень прав людини [3].

Австралійські закони в сфері, що стосується прав людини, нерідко суперечать принципам, передбаченим у Загальній декларації прав людини 1948 року та у Міжнародному пакті про економічні, соціальні та культурні права 1976 року, що були ратифіковані Австралією. Зазначені міжнародні акти стали частиною внутрішнього законодавства Австралії, проте це не призвело до усунення порушення норм міжнародного права в сфері захисту прав людини, особливо щодо питань дискримінації.

Вважається, що прийняття Австралійської хартії прав людини сприятиме кращому захисту прав і свобод людини і громадянина в цій країні.

На наше переконання, незважаючи на наявність в Австралії певних проблем в сфері захисту прав людини, все ж ця країна може слугувати прикладом розвитку демократії безвідносно до нормативно-правових актів.

В Україні, що має одну з найкращих конституцій в світі, розділ другий якої присвячений правам людини, в реальному житті права людини часто нівелюються та порушуються. Існування великої кількості нормативно-правових актів в Україні, спрямованих на захист прав людини, фактично у багатьох випадках не призводить до бажаного результату (до високого рівня поваги, забезпечення, дотримання прав людини). Вочевидь, це обумовлено тим, що кількість нормативно-правових актів не є панацеєю від проблем у сфері захисту прав людини. Окрім них вимагається високий рівень правової свідомості, поваги до основоположних демократичних принципів та інститутів з боку можновладців, державних діячів та осіб, причетних до правотворчості та, особливо, до правореалізаційних процесів. Підтвердженням такого висновку є існуюча система захисту прав людини в Австралії, що аж ніяк не залежить від кількості письмових правових актів.

Список використаних джерел:

1. H. Charlesworth, Protecting human rights in Australia: A long and winding road. – 2010. - The Australian National University;
2. Commonwealth of Australia Constitution Act: the access on the web-site http://www.austlii.edu.au/au/legis/cth/consol_act/coaca430/;
3. G Williams, The Australian Constitution and Human Rights: A Centenary View.

Система Європейських міжнародних організацій, які займаються питаннями захисту прав людини

Добри́вечір А.О., студент 2-го курсу навчально-наукового інституту права та психології НАВС
Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент **Пустовіт Ж.М.**

Проблематика захисту прав людини, а відповідно і механізмів їхнього забезпечення існує як на міжнародному, так і на регіональному рівнях. На універсальному рівні права людини закріплено у Статуті ООН, що містить зобов'язання держав загального характеру.

Актуальність питання зумовлено тією обставиною, що на сьогодні такі європейські міжнародні організації, як Рада Європи, Організація з безпеки та співробітництва у Європі та Європейський Союз починають не тільки зближувати свої правові норми та принципи у різноманітних сферах, а й поволі перетворюються на ті європейські координаційні центри, спільною метою яких є будівництво єдиного європейського правового простору. І основу такого зближення становлять права людини.

Мета цієї статті полягає в обґрунтуванні подальшої співпраці Ради Європи, Організації з безпеки та співробітництва у Європі та Європейського Союзу в установленні європейських правових норм, спільною рисою яких виступають природні та невід'ємні права людини.

На сьогодні, окрім універсальної системи захисту прав людини, ядро якої складають Статут ООН та Міжнародний Білль про права, як у західній, так і у вітчизняній доктрині вирізняють три регіональні системи захисту прав людини: європейську, міжамериканську та африканську, в рамках яких функціонують найбільш ефективні міжнародні регіональні механізми. Водночас у доктрині міжнародного права майже загально визнаною є думка про те, що найбільш вдалою регіональною системою норм міжнародного права з дієвою та ефективною формою політичної та юридичної процедури їх гарантування є європейська система захисту прав та основних свобод людини, структуру якої складають три основні